

28.6.2013

2400/2013/1032

Poliisihallitus
Arto Hankilanoja

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 15.5.2013 (OM 11/41/2010), Poliisihallituksen lausuntopyyntö 10.6.2013

KESKUSRIKOSPOLIISIN LAUSUNTO SÄÄTIÖLAIN UUDISTAMISEEN LIITTYEN

Asia

Oikeusministeriö on 15.5.2013 päivätyllä lausuntopyynnöllä pyytänyt Keskusrikospoliisilta lausuntoa säätiölainsäädännön uudistamista koskevasta ministeriön asettaman Säätiölakityöryhmän mietinnöstä (Mietintöjä ja lausuntoja 23/2013). Kyseinen lausuntopyyntö on toimitettu myös Sisäasiainministeriölle, joka on välittänyt lausuntopyynnön Poliisihallitukselle. Poliisihallitus on toimittanut samaa asiaa koskevan lausuntopyynnön Keskusrikospoliisille 10.6.2013.

LAUSUNTO

Keskusrikospoliisi lausuu asiaan liittyen seuraavaa:

Keskusrikospoliisi on aiemmin vuonna 2010 lausunut oikeusministeriölle säätiölainsäädännön kehittämistä koskevasta arviomuistiosta (lausunto 15.9.2010, dnro 863/52/10). Arviomuistiosta saadun lausuntopalautteen jälkeen oikeusministeriö asetti 5.1.2012 työryhmän valmistelemaan ehdotuksen säätiölain uudistamiseksi. Nyt lausuttavana oleva 2.5.2013 annettu ehdotus perustuu Keskusrikospoliisin käsityksen mukaan keskeisiltä osiltaan vuonna 2010 laadittuun arviomuiistioon ja sen perusteella saatuun lausuntopalautteeseen.

Yleisellä tasolla Keskusrikospoliisi toteaa, että sen aiemmin esittämät näkemykset on otettu hyvin huomioon nyt lausuttavana olevassa mietinnössä. Yksityiskohtaiset kommentit esitetään mietinnön otsikoinnin mukaisesti jaoteltuna.

Mietinnön kohta 6.1.2 (Luku 2): Säätiön perustaminen

Mietinnön mukaan säätiön perustamisluopamenettelystä tullaan luopumaan. Keskusrikospoliisi on asian aiemmassa valmisteluvaiheessa pitänyt tärkeänä sitä, että pelkkä ilmoittamismenettely säätiötä perustettaessa ei riitä, vaan tässä yhteydessä tulisi vähintäänkin tarkastaa se, että perustettava säätiö täyttää laissa asetetut edellytykset. Mietinnön mukaan (s. 111) rekisteriviranomainen tarkastaa rekisteröintiä koskevan ilmoituksen käsittelyn yhteydessä, että säätiön perustamiselle on laissa asetetut edellytykset ja että säännöt sekä muut perustamisasiakirjat on laadittu lain määräyksiä noudattaen. Keskusrikospoliisiin näkemyksen mukaan mietinnössä kuvattu menettely on riittävä sen varmistamiseksi, että perustettava säätiö täyttää laissa asetetut edellytykset.

Mietinnön kohta 6.1.4 (4 Luku): Tilintarkastus

Mietinnön sivulla 156 on käsitelty tilintarkastajan toimikautta (5 §). Keskusrikospoliisi on asian aiemmassa valmisteluvaiheessa katsonut, että tilintarkastajana toimimiselle tulisi asettaa tietty enimmäismääräaika, esimerkiksi neljä vuotta. Mietinnön mukaan tilintarkastajien toimikautta ei tulla rajoittamaan, mutta Keskusrikospoliisi pitää tätä edelleen perusteltuna, koska lähtökohtaisesti valvottava säätiö valitsee itse tilintarkastajansa ja tilintarkastajan vaihtuminen määräajoin olisi omiaan edistämään esimerkiksi mahdollisten epäkohtien ilmituloa.

Mietinnön kohta 6.1.14 (14 Luku): Säätiön valvonta

Mietinnön mukaan (sivu 219) Patentti- ja rekisterihallituksen tiedonsaantioikeutta tullaan nykyiseen verrattuna laajentamaan muun muassa siten, että tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä saada kaikilta sellaisilta luonnollisilta tai oikeushenkilöiltä, joilla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan valvontatoimen kannalta tarpeellisia tietoja (3 §). Keskusrikospoliisi pitää säätiöiden asianmukaisen valvontatoiminnan ja väärinkäytösten havaitsemisen kannalta perusteltuna mainitunlaista tiedonsaantioikeuksien lisäämistä.

Mietinnön sivulla 221 on käsitelty tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuutta (6 §). Keskusrikospoliisin näkemyksen mukaan mietinnössä esitetty tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus on varsin kattava ja perusteltu ottaen erityisesti huomioon sen, että tilintarkastajana toimimiselle ei ole asetettu enimmäismääräaikaa.

Mietinnön sivulla 228 on käsitelty ilmoituksen tekemistä esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle (13 §). Patentti- ja rekisterihallitus *voi tehdä* pykälän 1 momentin mukaan ilmoituksen esitutkintaviranomaiselle, jos on syytä epäillä, että säätiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen on toimessaan syyllistynyt rangaistavaan tekoon. Pykälän 2 momentin mukaan *voidaan tehdä* ilmoitus syyttäjälle. Keskusrikospoliisin näkemyksen mukaan ehdotetussa 13 §:ssä Patentti- ja rekisterihallitukselle olisi perusteltua asettaa velvollisuus mainitun ilmoituksen tekemiseen sillä rajauksella, että vähäinen teko voitaisiin jättää ilmoittamatta tai ilmoittaminen siitä olisi vapaaehtoista. Lisäksi ilmoitusvelvollisuuden tulisi kattaa kaikki sellaiset teot, joiden epäillään tapahtuneen säätiön toiminnassa eikä vain hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten tekoja. Mietinnössä ehdotettua henkilöllistä rajausta tulisi siis arvioida uudelleen, koska ehdotettu rajausta voi johtaa esimerkiksi tilanteeseen, jossa ilmoitusoikeus/ilmoitusvelvollisuus ei koskisi henkilöä, joka jostakin syystä käyttää säätiön hallintoelimissä tosiasiallista päätösvaltaa.

Keskusrikospoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Rauno Ranta

Rikostarkastaja

Pirkka Kuusela